Handläggare
Maja Högvik
Havsmiljöenheten
maja.hogvik@havochvatten.se

Datum 2026-10-16

Dnr 2026-004385

Enligt sändlista

Samråd om uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön 2028-2033

Hantering

Havs- och vattenmyndigheten önskar ta del av era synpunkter på bifogat förslag till uppdatering av Sveriges åtgärdsprogram för havsmiljön och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning och konsekvensutredning. Handlingarna som ingår i samrådet, inklusive underlagsmaterial, finns på Havs- och vattenmyndighetens webbplats. Här finns även svar på vanliga frågor samt information om kommande samrådsmöten.

Havs- och vattenmyndigheten ser gärna att svarsformuläret i Excel används och att synpunkterna därigenom struktureras enligt åtgärdsprogrammets uppbyggnad. Skicka annars svaret i Word-format. Svaret skickas till havochvatten@havochvatten.se med kopia till havsforvaltning@havochvatten.se med ärendets diarienummer (2026-004385) i e-postmeddelandets ärendemening.

Samrådet startar den 1 november 2026 och synpunkter ska ha inkommit senast den 30 april 2027.

Tabell 1 nedan visar vilka myndigheter eller kommuner som behöver vidta åtgärderna i åtgärdsprogrammet. Tabellen syftar till att underlätta för centrala myndigheter, länsstyrelser och kommuner att identifiera vilka åtgärder i samrådsmaterialet de särskilt berörs av.

Sammanställda remissvar kommer att publiceras på Havs- och vattenmyndighetens webbplats. Vänligen meddela om ni inte vill att ert svar publiceras på webbplatsen. Namn på privatpersoner publiceras inte. Du hittar mer information om hur Havs- och vattenmyndigheten behandlar dina personuppgifter i samband med remisshanteringen på Havs- och vattenmyndighetens webbsida.

Eventuella frågor om förslaget kan ställas till havsforvaltning@havochvatten.se

Denna remiss har beslutats av avdelningschefen Thomas Klein efter föredragning av enhetschefen Mia Dahlström. I den slutliga handläggningen av ärendet har även utredarna Maja Högvik och Helena Strand samt verksjuristerna Fredrik T Lindgren och Anne Persson medverkat.

Thomas Klein

Mia Dahlström

Bakgrund och syfte

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram ett förslag till uppdatering av Sveriges åtgärdsprogram för havsmiljön för perioden 2028–2033, i enlighet med havsmiljöförordningen. Syftet med åtgärdsprogrammet är att förbättra tillståndet i havsmiljön så att miljökvalitetsnormerna i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter HVMFS 2012:18[1] kan följas och att god miljöstatus på sikt kan nås i svenska havsområden.

Förslaget till uppdaterat åtgärdsprogram innehåller 43 ÅPH-åtgärder. Av dessa är tolv nya åtgärder som föreslås införas i det uppdaterade åtgärdsprogrammet för perioden 2028–2033. Övriga åtgärder är sådana som ingår i det nu gällande åtgärdsprogrammet (2022–2027)[2] och föreslås fortsätta, antingen oförändrade (8 stycken) eller i uppdaterade versioner (23 stycken). Åtgärderna riktar sig till myndigheter och kommuner som ansvarar för genomförandet.

Programmet omfattar både fysiska åtgärder, och styrmedelsåtgärder. Åtgärdsprogrammet är uppdelat i elva temaområden, som spänner över allt från främmande arter och näringsämnen till fiske, undervattensbuller och biologisk mångfald. De flesta av de tolv nya åtgärdsförslagen handlar om att minska påverkan från fiske och undervattensbuller.

I remissmaterialet ingår också en miljökonsekvensbeskrivning och en konsekvensanalys.

Bilagor:

Sändlista

Förslag till uppdaterat åtgärdsprogram för havsmiljön i Nordsjön och Östersjön 2028- 2033

Miljökonsekvensbeskrivning

Konsekvensanalys

[1] https://www.havochvatten.se/vagledning-foreskrifter-och-lagar/foreskrifter/register-havsforvaltning/god-miljostatus-samt-miljokvalitetsnormer-med-indikatorer-for-nordsjon-och-ostersjon-hvmfs-201218.html

[2] https://www.havochvatten.se/download/18.3ab3bb5417e137738649b9cb/1647952480467/rapport-2021-20-atgardsprogram-for-havsmiljon-2022-2027-enligt-havsmiljoforordningen.pdf

Sammanställning av vilka myndigheter som behöver vidta åtgärder i det uppdaterade åtgärdsprogrammet

Tabell 1. Sammanställning av vilka myndigheter eller kommuner som behöver vidta ÅPH-åtgärderna i det uppdaterade åtgärdsprogrammet för havsmiljön 2028–2033. De/n myndighet(er) som står med fetstil före åtgärdens namn har det övergripande ansvaret för genomförandet av åtgärden. Tabellen redovisar också åtgärder där myndigheter är delansvariga i genomförandet. Notera att flera åtgärder ofta förutsätter ytterligare samverkan mellan myndigheter för ett lyckat genomförande. De nya ÅPH-åtgärderna som tillkommit i det uppdaterade programmet 2028–2033 anges utan asterisk. De ÅPH-åtgärder som ingår i åtgärdsprogrammet 2022-2027 och som fortsätter oförändrade anges med en asterisk (*), medan de som har modifierats anges med två asterisker (**).

Myndighet	ÅPH-åtgärd
Länsstyrelserna	**Ansvarig för:** **ÅPH 27, Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelserna** Inrätta nya marina skyddade områden och andra rumsliga bevarandeåtgärder i tillräcklig omfattning för att dessa ska stödja att god miljöstatus uppnås** **ÅPH 28, Länsstyrelserna** Införa nödvändiga bevarandeåtgärder i marina skyddade områden (befintliga/nya, där sådana inte finns idag)** **ÅPH 31, Länsstyrelsen** I samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och berörda kommuner genomföra aktiva restaureringsåtgärder för marina livsmiljötyper enligt förordningen om restaurering av natur och relaterade livsmiljötyper** **ÅPH 46, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten** Behovsstyrd områdesspecifik begränsning av säl och storskarv för att stödja åtgärder med syfte att återuppbygga lokala samhällen av kustfisk** **ÅPH 58 Havs- och vattenmyndigheten, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Sveriges Geologiska Undersökning, länsstyrelser och kommuner** Berörda myndigheter ska inom ramen för sin verksamhet verka för att återställa, bibehålla och förbättra status och areal av marina livsmiljötyper **Delansvarig för:** **ÅPH 4, Havs- och vattenmyndigheten** Ändamålsenlig fiskereglering för kustfiskbestånd.** **ÅPH 49, Havs- och vattenmyndigheten** Utsättning för att stärka kustfiskpopulationer **ÅPH 14, Boverket** Följa upp och utveckla stöd och vägledning för kommunal och regional havs- och kustplanering enligt plan- och bygglagen* **ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för civilt försvar och Naturvårdsverket** Nationellt expertstöd för miljöskadeskydd vid akuta föroreningshändelser till havs** **ÅPH 52, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten** Åtgärda punktbelastningar för farliga ämnen och näringsämnen **ÅPH 51, Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa bottenpåverkan från fritidsbåtar och sjöfart i grunda känsliga områden. **ÅPH 54, Transportstyrelsen och Havs- o ch vattenmyndigheten** Begränsa effekten av undervattensbuller från fritidsbåtar **ÅPH 55, Transportstyrelsen** Begränsa effekten av undervattensbuller från sjöfart **ÅPH 57, Havs- och vattenmyndigheten** Planeringsverktyg för havsbaserad vindkraft
Naturvårdsverket	**Ansvarig för:** **ÅPH 15, Naturvårdsverket** Framtagande av vägledning riktad till myndigheter och verksamheter för omhändertagande av farliga ämnen och påväxt vid rengöring av fartygsskrov** **ÅPH 16, Naturvårdsverket** Förbättrad hantering av förorenade sediment** **ÅPH 17, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen** Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar** **ÅPH 22, Naturvårdsverket** Beakta marint skräp i relevanta avfallsplaner och program och även i de kommunala avfallsplanerna, där avfallshanteringens betydelse för uppkomst av marint skräp belyses. Materialströmmar av plast behöverprioriteras och styrmedel utredas i syfte att minska plastskräp i den marina miljön**

Myndighet	ÅPH-åtgärd
	ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för civilt försvar och Naturvårdsverket Nationellt expertstöd för miljöskadeskydd vid akuta föroreningshändelser till havs** **ÅPH 52, Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten** Åtgärda punktbelastningar för farliga ämnen och näringsämnen **Delansvarig för:** **ÅPH 21, Havs- och vattenmyndigheten** Södja initiativ som främjar, organiserar och genomför strandstädning i särskilt drabbadeområden** **ÅPH 46, Länsstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten** Behovsstyrd områdesspecifik begränsning av säl och storskarv för att stödja åtgärder med syfte att återuppbygga lokala samhällen av kustfisk**N3 Förbättrad riskbedömning för minskad kemikaliepåverkan i havet **ÅPH 51, Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa bottenpåverkan från fritidsbåtar och sjöfart i grunda känsliga områden.
Transportstyrelsen	**Ansvarig för:** **ÅPH 38, Transportstyrelsen** Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön**ÅPH 41 Aktiv utfasning av tvåtaktsmotorer med förgasare på fritidsbåtar. **ÅPH 54, Transportstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa effekten av undervattensbuller från fritidsbåtar **ÅPH 55, Transportstyrelsen** Begränsa effekten av undervattensbuller från sjöfart **Delansvarig för:** **ÅPH 15, Naturvårdsverket** Framtagande av vägledning riktad till myndigheter och verksamheter för omhändertagande av farliga ämnen och påväxt vid rengöring av fartygsskrov** **ÅPH 17, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen** Minskad spridning av farliga ämnen från fritidsbåtar** **ÅPH 51, Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa bottenpåverkan från fritidsbåtar och sjöfart i grunda känsliga områden.
Kommuner	**Ansvarig för:** **ÅPH 23, Kommunerna** Förebyggande arbete mot nedskräpning som riskerar att hamna i den marina miljön** **ÅPH 58 Havs- och vattenmyndigheten, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Sveriges Geologiska Undersökning, länsstyrelser och kommuner** Berörda myndigheter ska inom ramen för sin verksamhet verka för att återställa, bibehålla och förbättra status och areal av marina livsmiljötyper **Delansvarig för:** **ÅPH 27, Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelserna** Inrätta nya marina skyddade områden och andra rumsliga bevarandeåtgärder i tillräcklig omfattning för att dessa ska stödja att god miljöstatus uppnås** **ÅPH 28, Länsstyrelserna** Införa nödvändiga bevarandeåtgärder i marina skyddade områden (befintliga/nya, där sådana inte finns idag)** **ÅPH 31, Länsstyrelsen** I samverkan med Havs- och vattenmyndigheten och berörda kommuner genomföra aktiva restaureringsåtgärder för marina livsmiljötyper enligt förordningen om restaurering av natur och relaterade livsmiljötyper**
Kemikalieinspektionen	**Ansvarig för:** **ÅPH 40, Kemikalieinspektionen** Minska användningen av biocidinnehållande båtbottenfärger på fritidsbåtar** **ÅPH 53, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket** Förbättrad riskbedömning för minskad kemikaliepåverkan i havet **Delansvarig för:** **ÅPH 38, Transportstyrelsen** Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön**
Jordbruksverket	**Ansvarig för:** **ÅPH 11, Jordbruksverket** Hållbara blå fånggrödor och vattenbrukstekniker för förbättrad havsmiljö** **Delansvarig för:**

Myndighet	ÅPH-åtgärd
	ÅPH 19, Havs- och vattenmyndigheten Främja en effektiv och hållbar insamling och mottagning av förlorade fiskeredskap samt förebygga förlusten av nya**
Boverket	**Ansvarig för:** **ÅPH 14, Boverket** Följa upp och utveckla stöd och vägledning för kommunal och regional havs- och kustplanering enligt plan- och bygglagen*
Sveriges geologiska undersökning	**Ansvarig för:** **ÅPH 58 Havs- och vattenmyndigheten, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Sveriges Geologiska Undersökning, länsstyrelser och kommuner** Berörda myndigheter ska inom ramen för sin verksamhet verka för att återställa, bibehålla och förbättra status och areal av marina livsmiljötyper
Läkemedelsverket	**Ansvarig för:** **ÅPH 53, Havs- och vattenmyndigheten, Kemikalieinspektionen och Läkemedelsverket** Förbättrad riskbedömning för minskad kemikaliepåverkan i havet
Försvarsinspektören för hälsa och miljö	**Ansvarig för:** **ÅPH 58 Havs- och vattenmyndigheten, Försvarsinspektören för hälsa och miljö, Sveriges Geologiska Undersökning, länsstyrelser och kommuner** Berörda myndigheter ska inom ramen för sin verksamhet verka för att återställa, bibehålla och förbättra status och areal av marina livsmiljötyper
Sjöfartsverket	**Delansvarig för:** **ÅPH 38, Transportstyrelsen** Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön** **ÅPH 51, Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa bottenpåverkan från fritidsbåtar och sjöfart i grunda känsliga områden. **ÅPH 55, Transportstyrelsen** Begränsa effekten av undervattensbuller från sjöfart **ÅPH 54, Transportstyrelsen och Havs- och vattenmyndigheten** Begränsa effekten av undervattensbuller från fritidsbåtar
Kustbevakningen	**Delansvarig för:** **ÅPH 38, Transportstyrelsen** Minimera miljöpåverkan från sjöfart i den marina miljön** **ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för civilt försvar och Naturvårdsverket** Nationellt expertstöd för miljöskadeskydd vid akuta föroreningshändelser till havs**
Energimyndigheten	**Delansvarig för:** **ÅPH 57, Havs- och vattenmyndigheten** Planeringsverktyg för havsbaserad vindkraft
Myndigheten för civilt försvar	**Ansvarig för:** **ÅPH 39, Havs- och vattenmyndigheten, Myndigheten för civilt försvar och Naturvårdsverket** Nationellt expertstöd för miljöskadeskydd vid akuta föroreningshändelser till havs**